

да се прикоткатъ ученици, които наистина да станатъ учители, а не да търсятъ друга работа. Азъ днесъ казахъ на Сарафова, че ще бжде най-добре на тѣзи специализирали се педагози въ новитѣ училища да се дава отъ държавата около 250 фр., известна частъ отъ заплатата (както въ Шведско). — Чета презъ нощнитѣ часове за развлѣчение Сервантеса.

3 априлъ/22 мартъ. Прегледахъ археологическата статия за Киперта. — Вчера падна гръмъ въ Народното събрание, ала не се запали. — Подиръ пладне отидохъ у Каравелова, гдето бѣха Стойчовъ, Haггower, младиятъ Славейковъ, Живковъ и русчушкиятъ търговецъ Иванчо Стояновъ (?). Стойчовъ и Haггower скоро си отидоха, следъ тѣхъ дойдоха Боневъ съ госпожата си и г-жа Каравелова. Приказвахме за разни работи. Преди 15 години американцитѣ много проповѣдвали изъ България. Д-ръ Лонгъ дълго седѣлъ въ Търново; анекдотътъ за пияния, който се вмъкналъ при него, когато проповѣдвалъ и казалъ: тази интелигенция (Михаиловски, Карагъзовъ и т. н.) не ще стане протестантска, тѣ ходятъ и при него и въ православната черква, обаче дай ми 20,000 гроша и азъ ще ти доведа нѣколко вѣруещи. Другъ проповѣдникъ медикъ 3 години живѣлъ въ Шуменъ, проповѣдвалъ обаче само веднажъ въ седмицата, иначе лѣкувалъ по селата и поучавалъ селянитѣ по земледѣлие, какъ трѣбва да се оре и т. н. Имало ги почти въ всѣки градъ. Ревностнитѣ американски и английски мисионери били противъ Робертъ колежъ, който училъ ужъ на безбожие. Д-ръ Лонгъ, Д-ръ Lygus Hamlin, Д-ръ Washburn всѣкога сж били за свободата на съвестята, малко бъркали религията въ всичко, самитѣ първи християни разбрали, че съ прозелитизмъ на Изтокъ нищо нѣма да направятъ, ами само съ просвѣта, разпространение на образование — съ училища. Отъ българскитѣ проповѣдници Андр. Цаневъ (сега въ София) вѣрвалъ всичко, училъ се въ Америка, никога не е попадалъ въ скептични крѣжжочи, ограниченъ, скрупули при много работи въ Събранието. Томовъ билъ по-ученъ, сега е въ Свищовъ; билъ въ Търново, проповѣдвалъ и въ кафенетата, искалъ да обърне Живкова, Стамболова и т. н. (!), търсѣлъ пренията, защото въ тѣхъ била неговата сила, ходилъ ужъ и при митрополита Григория за прения. Сега въ Търново билъ нѣкой си Икономовъ, страшно, каже, говедо, ходѣлъ по улицитѣ и тананикалъ духовни пѣсни (!). — Въ Търново подъ Трапезица се намирали, каже, стари еврейски гробища още отъ старобългарско време. — Каравеловъ блѣнува за Х-вия начинъ за представяване на народа, не по окрѣзи, ами споредъ броя на гласовѣтъ въ цѣлата страна (върху това има сега английски съчинения, срв. Sladkovský). — Плановѣтъ на Каравелова